

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 18/3864-2
Saksbehandler Berit Weiby Gregersen

Uttalelse til søknad om Skomeåni minikraftverk, Bygland kommune og Storebekk kraftverk, Evje- og Hornnes kommune

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalget	26.06.2018	18/62

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 26.06.2018 sak 18/62

Jon-Olav Strand fremmet følgende forslag:

Punkt 1: som fylkesrådmannens forslag.

Nytt punkt 2: Fylkesutvalget gir NVE råd om å gi konsesjon til Skomeåni Falleigarlag om minikraftverk i Skomeåni.

Votering

Strands forslag ble enstemmig vedtatt.

Fylkesutvalgets vedtak:

1. Fylkesutvalget gir NVE råd om å gi konsesjon som omsøkt til Storebekk Kraftverk AS til utbedring av eksisterende småkraftverk.
2. Fylkesutvalget gir NVE råd om å gi konsesjon til Skomeåni Falleigarlag om minikraftverk i Skomeåni.

Uttalelse til søknad om Skomeåni minikraftverk, Bygland kommune og Storebekk kraftverk, Evje- og Hornnes kommune

1. FORSLAG TIL VEDTAK

Fylkesrådmannen fremmer slikt forslag til vedtak:

1. Fylkesutvalget gir NVE råd om å gi konsesjon som omsøkt til Storebekk Kraftverk AS til utbedring av eksisterende småkraftverk.
2. Fylkesutvalget gir NVE råd om å avslå søknad om konsesjon fra Skomeåni Falleigarlag om minikraftverk i Skomeåni. Dette begrunnes med at en utbygging vil svekke verneverdiene i det urørte fjellområdet Njardarheim, som er vernet mot vannkraftutbygging.

2. SAMMENDRAG

NVE har sendt på høring fire søknader om å bygge fire småkraftverk i Bygland, Evje og Hornnes og Marnardal kommuner. Aust-Agder fylkeskommune gir uttalelse til søknad om Skomeåni minikraftverk i Bygland og Storebekk kraftverk i Evje og Hornnes kommuner.

Fylkesrådmannen anbefaler at fylkesutvalget gir råd til NVE om å gi konsesjon til Storebekk kraftverk AS til utbedringer av eksisterende kraftverk som omsøkt. Fylkesrådmannen anbefaler videre at fylkesutvalget gir råd til NVE om å avslå søknaden fra Skomeåni Falleigarlag på bakgrunn av verneverdiene i Njardarheim verneområde.

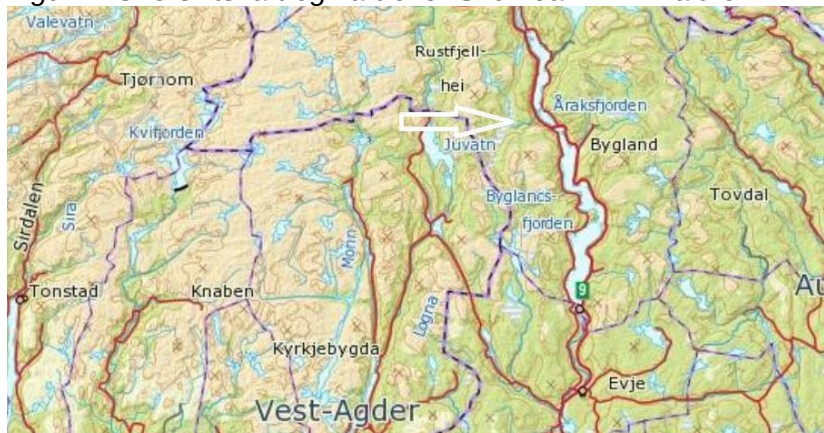
3. BESKRIVELSE AV SØKNADENE

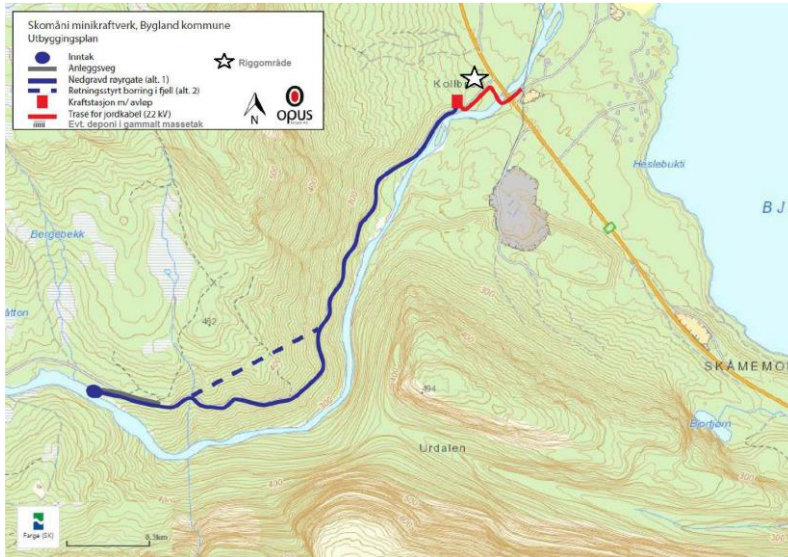
Skomeåni minikraftverk, Bygland kommune

Skomeåni Falleigarlag ønsker å utnytte et fall på 181 m i Skomeåni med inntak på kote 409 og kraftstasjon på kote 228. Tiltaket ligger i det vernede vassdragsområdet Njardarheim. Det er planlagt et Coandainntak med en bredde på 5 m med tilhørende dam. Fra inntaket føres vannet i et 600-700 med mer rør over en strekning på ca. 1,7 km ned til kraftstasjonen. Rørgata graves ned og dekkes til på hele strekningen utenom der det alternativt er planlagt boret tunnel (400 m). Eksisterende vei skal benyttes langs vassdraget. Det planlegges i tillegg ca. 30 m ny vei.

Middelvannføringen ved inntaket er 2470 l/s, og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 660 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 0,99 MW, og vil etter planene gå med årsproduksjon på 5,9 GWh. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 1,9 km lang elvestrekning. Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 250 l/s hele året.

Figur 1: Oversiktskart og kart over Skomeåni minikraftverk

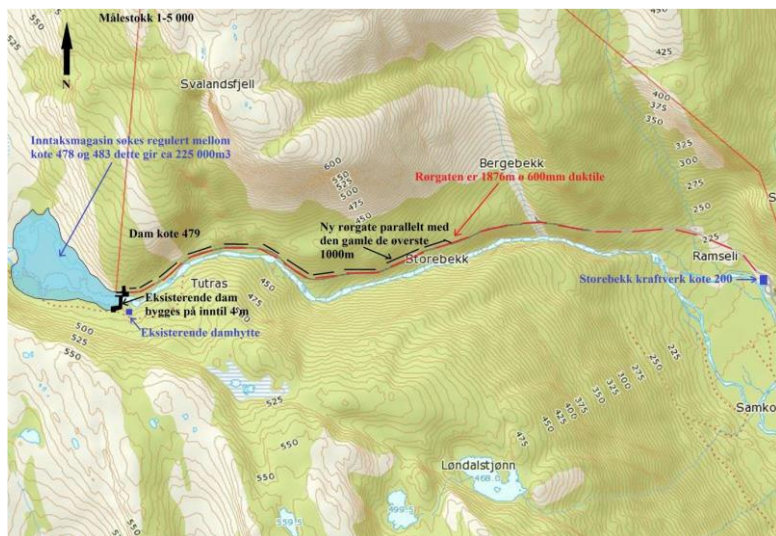
Storebekk kraftverk, Evje og Hornnes kommune

Storebekk kraftverk AS ønsker å utvide eksisterende Storebekk kraftverk. Endringene innebærer økt slukeevne, regulering av inntaksbasseng inntil 5 m, samt utvidelse av rørgaten. I tillegg ønsker tiltakshaver å endre slipp av minstevannføring. Kraftverket har tidligere vært vurdert konsesjonsfritt i flere omganger av NVE.

Middelvannføringen ved inntaket er 570 l/s, og tiltakshaver ønsker å øke slukeevnen fra 880 l/s til 1225 l/s. I forbindelse med planlagt økt slukeevne, søkes det om å legge 500 med mer rør parallelt med eksisterende rørgate de øverste 1000 meterne. Kraftverket vil da få en installert effekt på 2,8 MW, og vil etter planene gi en økt årsproduksjon på 2,37 GWh ved største reguleringshøyde. Det er planlagt en minstevannføring på 40 l/s om sommeren og 10 l/s om vinteren mot tidligere pålagte 30 l/s hele året.

Figur 2. Oversiktskart og kart over Storebekk kraftverk

4. FORSLAG TIL LØSNING OG KONSEKVENSER

Skomeåni minikraftverk, Bygland kommune

Skomeåni er omfattet av Njardarheim verneplan for vassdrag. Vernegrunnlaget er at området er urørt og sentralt og typisk del av det attraktive fjellområdet i Setesdal-Ryfylkeheiene. Tilstøtende felt er til dels sterkt preget av vannkraftutbygging. Skomeåni ligger i sørgrensen av verneområdet, og deler av elven ligger også på utsiden. Det planlagte tiltaket vil bli liggende innenfor verneområdet.

I vernede vassdrag er det åpnet for at det kan søkes om minikraftverk opp til 1 MW. Det er en forutsetning at en eventuell utbygging ikke vil gå på bekostning av verneverdiene.

Tiltakshaver ønsker å gjøre en utbygging av vassdraget som får minst mulig effekt på miljø og landskap. Det planlegges et coandainntak kledd med naturstein og 90% av rørgata skal graves ned i eksisterende tømmerbilvei. Kraftstasjonsbygget skal ha torvtak og royalimpregnert kledning. Kraftstasjonen skal ligge på et område som benyttes av Statens Vegvesen i dag som brakkerigg for Rv9 utbyggingen.

Det er registrert bekkørret i Skomeåni, men ikke ål. Det er heller ikke bleke her. Deler av den berørte elvestrekningen går den viktige naturtypen bekkekløft og bergvegg.

I konsekvensutredningen anses det at dette området har liten verdi som friluftslivsområde, og at tiltaket vil ha liten negativ virkning for allmennheten.

Skomeåni minikraftverk ligger innenfor området for Heiplanen, det ligger i sonen avsatt til bygdeutvikling, og det anses ikke at tiltaket vil ha negativ effekt på villrein.

Seksjon for kulturminnevern har vurdert at det ikke er kulturhistoriske verdier som må tas hensyn til i området.

Storebekk kraftverk, Evje og Hornnes kommune

Storebekk kraftverk fikk tillatelse i 2003, og har hatt fritak for konsesjon fram til nå. Når rettighetshaverne nå ønsker å utvide ved å øke eksisterende damhøyde med fire meter og øke slukeevnen på turbinene, krever dette konsesjon for kraftverket. Kraftverket har pr i dag 48% flomtap, noe som regnes for høyt for et småkraftverk. Ved å øke damhøyden og øke slukeevnen vil kraftstasjonen gi et bedre energiutbytte. En økt damhøyde og et større vannmagasin vil også kunne dempe flomproblematikk i Storebekk. Oppgraderingen av kraftverket vil øke gjennomsnittlig årsproduksjon fra 6,51 til 8,88 GWh.

En økning av damhøyden på fire meter, og en regulering av inntaksbassenget på inntil fem meter vil ifølge konsekvensutredningen ha middels negativ virkning for landskapet og en liten til middels negativ virkning for det akvatiske miljøet. For brukerinteressene og for det terrestriske miljøet vil tiltaket ha liten negativ virkning. Ingen av temaene er blitt gitt mer enn middels verdi i konsekvensutredningen. Evje og Hornnes kommune støtter vurderingene om at det ikke er spesielt store verdier i området.

Tiltakshaver søker sekundært om en to meter høy dam. Dette vil gi tre meter regulering og en produksjon beregnet til 8,43 GWh.

Seksjon for kulturminnevern har vurdert at det ikke er kulturhistoriske verdier som må tas hensyn til i området.

5. KONKLUSJON

I Regionplan Agder 2020 er ett av hovedtiltakene i Klimakapittelet å legge til rette for økt utbygging av fornybar energi gjennom utbygging av vind- og småkraft og bioenergi. Dette er tiltak som må veies mot naturverdier, kulturverdier og allmennhetens bruk av områdene.

Skomeåni ligger i Njardarheim som er vernet mot vannkraftutbygging. Vernegrunnlaget er at dette er et urørt og en typisk del av fjellområdene i Setesdal-Ryfylkeheiene. Tilstøtende fjellområder er i større grad preget av vannkraftutbygging. Fylkesrådmannen anser at det er viktig å beholde dette verneområdet intakt, og mener at verneverdiene i Njardarheim bør tillegges stor vekt. Njardarheim er et attraktivt fjellområde som ikke bør svekkes av utbygging. Strekningen for den planlagte utbyggingen ligger i utkanten av verneområdet, men Fylkesrådmannen anser at en utbygging vil kunne skape presedens for andre utbygginger i området, og at en utbygging vil innskrenke utbredelsen av fjellandskapet som er urørt av vannkraft. Fylkesrådmannen anbefaler at fylkesutvalget råder NVE om å avslå søknaden fra Skomeåni Falleigarlag med begrunnelse i at utbyggingen vil svekke verneverdiene Njardarheim, som er vernet mot vannkraftutbygging.

Storebekk kraftverk er allerede utbygget. En utvidelse av damhøyden vil ha negativ effekt for landskapet når den er nedtappet, men området har ikke stor verdi som friluftslivsområde. En oppgradering av kraftverket vil gi en økt årsproduksjon fra 6,51 til 8,88 GWh, og fylkesrådmannen anser at dette vil oppveie de negative effektene tiltaket har. Fylkesrådmannen anbefaler av fylkesutvalget råder NVE om å gi konsesjon som omsøkt av Storebekk kraftverk AS.

Vedlegg

Storebekk kraftverk

Skomeåni minikraftverk

27.juni.2018